



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ  
ОМБУДСМАН  
11-104/30.11.2025г.

ДО  
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД  
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

*Конст. СЪД № 20/2025г.  
е докладва всички съзиди  
30.11.2025г.*

**ДОПЪЛНЕНИЕ КЪМ ИСКАНЕ**

от омбудсмана на Република България  
за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 8, т. 3  
в частта „държавните“ от Закона за висшето образование

**УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

В допълнение към искането ми да обявите за противоконституционна разпоредбата на чл. 8, т. 3 в частта „държавните“ от Закона за висшето образование поради противоречие с чл. 53, ал. 1 и ал. 6 и с чл. 6 от Основния закон, моля да имате предвид и следните аргументи:

Безспорно е, че образованието е обявено за ценност както в Конституцията, така и в действащата международноправна уредба и следва да е приоритет за държавата и обществото. Това създава задължения за държавата, сред които и задължението за недискриминация при предоставянето на права или правни възможности, свързани с гарантирането на упражняването на правото на образование като основно право.

Следва да обърна внимание, че като част от упражняване на правото на образование, подпомагането на способните студенти чрез отпускане на стипендии е ограничено не само по отношение на учащите в частните висши училища, а и относно студентите в държавни университети, учещи в платена форма на обучение. От тази гледна точка дискриминационният подход и неравното третиране в закона са още по-засилени, като не се отчитат способностите и необходимостта от стимулиране на всички студенти, а само на тези от тях, които получават образование в държавен университет, с изключение на обучаващите се в платена форма.



## ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

В решението си по к.д. № 5/2017 г., Конституционният съд е категоричен относно принципа на равенство на държавни и частни училища: „Съгласно действащата Конституция, образованието е изведено от монопола на държавна дейност и е предоставено на училища, създадени от граждани и организации, при условия и по ред, определени със закон (чл. 53, ал. 5 от Конституцията). А това означава, че на конституционно ниво е създадена равнопоставеност между различните по принадлежност училища, която законът трябва да спазва.“

Всяка държавна намеса в конституционни права и всяко неравно третиране на правни субекти по отношение на същите права следва да са обусловени от легитимна цел, кореспондираща с ясен обществен интерес и да отговарят на изискването за пропорционалност и за намиране на разумен баланс между защитими от правото ценности.

От горната перспектива е несъмнено, че на конституционно ниво основните легитимни цели на държавната регулация в сферата на образованието и в частност на висшето образование са осигуряване на ефективен достъп до висше образование и високо качество на висшето образование, което следва да е модерно и отговарящо на актуалните и динамично променящи се обществени потребности.

След като неравното третиране не само по отношение на отпусканите стипендии на студентите в частните висши училища, но и относно учащите в платена форма на обучение в държавните университети, не съответства на легитимните цели на държавната регулация в сферата на образованието, визирани в Конституцията, то е дискриминационно и противоречи на Основния закон и на член 14 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи.

С уважение,

**ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА**  
**ОМБУДСМАН НА**  
**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

